

Šanca na návrat

Analýza súčasného stavu a navrhovaných riešení národného projektu

Hodnotiaca správa
December 2021

1 Zhrnutie

Účelom evaluácie bolo poskytnúť zhodnotenie napĺňania cieľov národného projektu Šanca na návrat a odporučiť zadávateľovi pokračovať, respektíve modifikovať parametre realizácie projektu. Nezávislé *priebežné* hodnotenie súčasného stavu poskytovaných informačno-poradenských služieb vo výstupnom oddiele a resocializačných vzdelávacích programov vo výkone trestu odňatia slobody malo overiť potenciál národného projektu naplniť očakávané ciele a zhodnotiť systém riadenia procesu implementácie. Hodnotiace otázky neboli stanovené.

Metodický prístup hodnotenia pozostával hlavne z komparatívnej analýzy kvalitatívnych a kvantitatívnych informácií, predovšetkým z analýzy projektových dokumentov v kontexte OP a relevantných riadiacich dokumentov, ako aj sledovaných štatistických údajov v ročnom časovom členení a ročných monitorovacích správ projektu. Sekundárnym zdrojom boli publikované články v tlači a webstránka projektu. Výsledky desk research boli kombinované s čiastočne štruktúrovanými a hĺbkovými pohovormi s predstaviteľmi prijímateľa a oboch partnerov projektu. Rozhovor s klientami projektu sa realizoval v rámci návštevy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Nitre – Chrenovej. Nastavenie indikátorov národného projektu umožnilo využiť len jeden indikátor výstupu, hodnotenie preto pracovalo s plánovanými výstupmi jednotlivých pod-aktivít a internými štatistikami projektu, ktoré boli k dispozícii.

Národný projekt Šanca na návrat je *vysoko relevantný* svojou cieľovou skupinou, zameraním aj parciálnymi aktivitami, ktoré všetky a vo vzájomnom logickom prepojení prispievajú k naplneniu cieľov projektu a zároveň špecifického cieľa operačného programu Ľudské zdroje, v rámci ktorého je implementovaný.

Úrovne *čerpania* k 30.6. 2021 dosiahli v prípade mzdových výdavkov 58,7% a paušálnych výdavkov približne polovicu alokovanej sumy, čo naznačuje potrebu mierneho zrýchlenia čerpania. Do prehľadu čerpania však nie sú zahrnuté paušálne výdavky UPSVAR-u, čo môže skresľovať aktuálny reálny stav. Prehľad čerpania poukazuje na *posun realizácie stavebných a prípravných prác vo výstupných oddieloch* oproti plánu, z desiatich oddielov, v jednom prebiehajú stavebné práce. Napriek tomu sa všetkých oddieloch pracuje a sú poskytované vzdelávacie a informačno-poradenské služby. Boli vypracované a riadiacim výborom schválené potrebné štandardy, odborné vzdelávacie programy a ich jednotlivé moduly, ktorých počet prevýšil plán a sú aj naďalej dopĺňané na základe podnetov z praxe. K vybraným modulom boli pripravené tematické vzdelávania, postavené na zážitkových formách. Pracuje sa na akreditačnom modeli pre budúcich poskytovateľov resocializačných a výchovných vzdelávacích programov. Rozpracoval sa systém informačno-poradenských služieb pre špecifické skupiny odsúdených: pre cudzincov bol vypracovaný informačný materiál preložený do potrebných jazykových mutácií, spracovali sa učebnice a prebiehajú kurzy výučby slovenského jazyka pre cudzincov. Bola vypracovaná metodika vzdelávania dospelých so špeciálnymi vzdelávacími potrebami: v elementárnej komunikačnej a numerickej gramotnosti, kurzy sú priebežne realizované. Informačno-poradenské, metodické a vzdelávacie aktivity vytvárajú veľmi dobrý a cielený podporný mix, za zváženie stojí rozpracovanie podporných aktivít pre odsúdených po ich prepustení. Z hľadiska *prípravy a realizácie plánovaného počtu kurzov je situácia veľmi dobrá, naplnenie počtov sa mierne odchyľilo od plánu*. V rámci IKT bol vyvinutý funkčný prototyp, na základe výsledkov testovania začal vývoj reálnej aplikácie, ktorá bude využitá v kioskoch. Na vytvorenie funkčného technického nástroja holistického prístupu je potrebné úspešne ukončiť prebiehajúce rokovania o poskytovaní potrebných údajov, ktorých špecifikácia je už vypracovaná.

Systém riadenia projektu, podporovaný jeho *metodickým riadením*, je premyslený a zodpovedá komplexnosti projektu. K efektívnosti riadenia prispieva kvalitné hodnotenie

postavené na relevantných dátach. Vyššie-vymenované výstupy sú nevyhnutným predpokladom k dosiahnutiu plánovaných cieľov projektu, ale nedokážu zmerať, či sa naozaj podarilo dosiahnuť ciele projektu. K tomu slúži sledovanie a vyhodnocovanie dobre nastavených *indikátorov výsledku*. Na tento účel je možné využiť dlhodobé kritériá projektu.

V priebehu svojej implementácie projekt spolupracuje s celým radom inštitúcií, ktoré majú potenciál prispieť k dosiahnutiu cieľov. *Zosieťovanie podporných inštitúcií* zvyšuje komplexnosť poskytovanej podpory a je vítaným prvkom celého procesu. Výraznou *pridanou hodnotou* je spolupráca a prepojenie s inými projektami financovanými z ESF alebo EFRR, čo umožňuje zacielené a komplexné úsilie na riešenie problémov z viacerých, často limitovaných zdrojov. Projekt premyslene realizuje *komunikačné aktivity*.

Udržateľnosť je zakomponovaná priamo v jednom z cieľov projektu, v zapracovaní výsledkov do právnych predpisov /nariadení. Prejavuje sa však aj na operatívnej úrovni: výstupné oddiely poskytujú starostlivosť klientom novým spôsobom, ktorý by mal byť postupne rozšírený na všetky zariadenia tak, aby resocializácia odsúdeného prebiehala nielen vo výstupnom oddiele, ale počas celého vykonávania trestu.